

Het Sectoraal Uitvoeringsplan Bagger- en Ruimingsspecie: bijna van kracht

Stortplaats voor baggerspecie
(© BOVA nv)

In uitvoering van het decreet betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen werd door OVAM het ontwerp van Sectoraal Uitvoeringsplan Bagger- en Ruimingsspecie (kortweg SUP BRS) opgesteld. Het ontwerp werd door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurd op 1 juni 2007. Op basis van de ontvangen reacties tijdens het openbaar onderzoek, dat eindigde op 14 augustus 2007, zal de Vlaamse Regering een definitieve beslissing nemen over het ontwerpplan.

Probleemschets

In Vlaanderen werd de problematiek rond bagger- en ruimingsspecie en waterbodems eind-jaren 1980 actueel, toen duidelijk werd dat onze waterlopen een teveel aan sediment bevatten, dat in veel gevallen ook verontreinigd bleek te zijn. Met de bagger- en ruimingsspecie in Vlaanderen stelt zich met andere woorden zowel een kwantitatief als kwalitatief probleem: een kwantitatief overschot aan bagger- en ruimingsspecie, dat niet alleen gebaggerd of geruimd dient te worden, maar vaak ook nog een of meerdere verwerkingen moet ondergaan. Door de toegenomen kosten van het verwijderen van vervuild sediment en het ontbreken van geschikte bestemmingen voor deze specie, is er sindsdien een achterstand ontstaan in het baggeren en ruimen van de waterlopen én in het saneren van de waterbodems.

Doelstelling

Het uitvoeringsplan heeft als opzet een meerjarenplanning (30 jaar) met een integrale ketenbenadering inzake preventie, behandeling, nuttige toepassing en storten van bagger- en ruimings-specie. Het plan is erop gericht de grote historische achterstand inzake de hoeveelheid sediment die zich in de loop der jaren in de waterlopen heeft opgestapeld, te verminderen en de jaarlijkse aangroei uit de waterlopen te verwijderen.

Het geeft m.a.w. de acties aan die de verschillende betrokkenen (beleidsmakers en uitvoerders) moeten nemen om de doelstellingen te bereiken binnen de planperiode. Deze acties vormen een resultaatgericht totaalpakket van maatregelen waarvan de verschillende elementen elkaar onderling versterken en ondersteunen.

Prognoses

Om alle historische achterstand weg te werken en de jaarlijkse aangroei bij te houden zou in de periode 2007-2036 jaarlijks ongeveer 2,4 miljoen tds (ton droge stof) uit de Vlaamse waterlopen gebaggerd moeten worden. Deze fluxen vertalen zich bijgevolg onmiddellijk in de benodigde ontwaterings-, verwerkings-, reinigings- en bergingsinstallaties.

De behoefte aan behandelings- en stortcapaciteit, als ook de mogelijkheden tot hergebruik, zijn vanzelfsprekend gekoppeld aan de milieuhygiënische kwaliteit en aan de zandfractie in de vrijgekomen specie.

Prognose behandelingscapaciteit

Alleen de specie die voldoet aan de Vlarea-normen en met een voldoende hoog zandgehalte (naar schatting de helft van de specie voldoet aan de Vlarea-normen) kan rechtstreeks hergebruikt worden. Hieruit kan worden berekend dat jaarlijks ruim 1 miljoen tds zal moeten worden behandeld (minstens ontwaterd). Behandelingslocaties in de onmiddellijke omgeving van de te baggeren of te ruimen waterloop zijn vaak schaars, waardoor noodloos grote afstanden met specie worden afgelegd. In die zin blijft de verdere, strategische uitbouw van de bestaande behandelingscapaciteiten zeker een opportune strategie.

Prognose stortcapaciteit

Met betrekking tot de evolutie in stortcapaciteit zijn verschillende prognoses mogelijk.

Een eerste prognose gaat uit van de minimaal jaarlijks te storten hoeveelheid van 300.000 tds. Dit impliceert dat voor alle specie

die voldoet aan de Vlarea-normen, ruim 1 miljoen tds, ongeacht de bouwtechnische karakteristieken van de specie een nuttige toepassing wordt gevonden. De bestaande stortcapaciteit is dan toereikend tot 2017. Een tweede prognose gaat uit van de minimaal te storten hoeveelheid vermeerderd met de speciehoeveelheid waarvoor geen nuttige toepassing kan gevonden worden omwille van de slechte bouwtechnische karakteristieken (dit, ondanks een voldoende goede milieukwaliteit). De fractie die hierdoor bijkomend moet gestort worden, wordt geraamd op de helft van de specie die voldoet aan de Vlarea-normen voor gebruik als bouwstof, of 700.000 tds. Hierdoor bedraagt de jaarlijks te storten hoeveelheid 1 miljoen tds. De stortcapaciteit is dan slechts toereikend tot 2010.

Strategie en programmering

De bedoeling van het SUP BRS is om op termijn te komen tot twee trendbreuken: één trendbreuk is gericht op de preventie van specie vorming en ophoping (o.a. via een erosiebestrijdingsplan); zoals gezegd, is de tweede trendbreuk gericht op het verwijderen, het behandelen en het storten.

De langetermijndoelen (tot 2036) van het SUP BRS geven aldus

mee uitvoering aan de doelstellingen van het integraal waterbeleid en het principe van duurzame ontwikkeling. Hierin wordt onder andere gesteld dat enerzijds het terugdringen van de sedimentbronnen, en anderzijds het onderhoud van de waterlopen, de aangroei van sediment en onnatuurlijk sedimenttransport

voorkomt. Tevens wordt een goede milieuhygiënische toestand van de waterbodem bereikt (sanering van waterlopen en oppervlaktewater) en de vrijkomende specie wordt maximaal ingezet voor nuttige toepassingen.

De geconcretiseerde plandoelstellingen (2016) zijn op dezelfde leest geschoeid. Om de doelstellingen te concretiseren worden er acties aan gekoppeld. Enkele belangrijke acties zijn:

- het aspect waterbodem worden geïntegreerd in de planvorming op verschillende beleidsdomeinen;
- de specie wordt bij voorkeur zo dicht mogelijk bij de bron verwerkt;
- er ontstaat een programmering voor het gefaseerd wegwerken van de historische achterstand;
- de afzetmarkt voor secundaire grondstoffen wordt gestimuleerd en kan zich verder ontwikkelen;

- bijkomende stort- en behandelingscapaciteit worden ontwikkeld; en
- de specie, die voldoet aan de normen, wordt maximaal ingezet voor hergebruik als bodem of bouwstof.

Kostprijsraming en financiering

De kosten voor de uitvoering van dit plan vloeien voort uit de erosiebestrijdingswerken, de aanpassingen aan overstorten, onderzoek en monitoring, het baggeren en ruimen, het transport, de diverse behandelingen van de specie, en het storten.

In de volledige planperiode van 2007 tot 2036 zou een totale geschatte hoeveelheid van 76 miljoen tds bagger- en ruimingspecie gebaggerd, geruimd, behandeld, toegepast of gestort moeten kunnen worden (het betreft hier het wegwerken van zowel de historische achterstand, als van de jaarlijkse aangroei). Hiervoor is een budget van de grootteorde van 100 miljoen euro per jaar nodig. De beschikbare budgetten zijn ruimschoots ontoereikend: het vergt immers bijna het drievoudige van de huidige budgetten om deze doelstellingen te kunnen halen. Daarom wordt in het ontwerpplan een studie voorzien naar de mogelijkheden voor

langetermijnfinanciering. Daarnaast wordt ook vertrouwen geput uit de technologische innovaties die inzake het baggeren, maar zeker inzake het behandelen en verwerken, kunnen gehaald worden en die zouden moeten kunnen leiden tot een daling van de vereiste budgetten voor verwerken en tot een toename van de opbrengsten voor de aldus gegenereerde (secundaire) grondstoffen. ■

Roosmarijn Herman en Geert Bogaert - BOVA

Bron: www.ovam.be

Milieuactiviteiten:

Locatiesaneringen

Grondreiniging

Deponietechnieken

Bagger- en ruimingspecie

members of

Jan De Nul
GROUP

GRONDRECYCLAGE CENTRA:

RC&TOP Envisan site Gent/Hulsdonk

Braamtweg 3, B-9042 Desteldonk - GENT

Tel: 09 342 31 60 • Fax: 09 342 31 61

RC&TOP Envisan site Brussel

Monnoyerkaai 11, B-1000 Brussel

Tel: 053 731 652 • Fax: 053 772 855

SOL&VAL S.A.

Zoning Industriel Ghlin Baudour Sud

Rue des Roseaux, B-7331 St-Ghislain

Tel: 065 59 53 82 • Fax: 065 59 53 83

ENVISAN
Environmental Technologies

MILIEUBEDRIJF

Tragel 60, B - 9308 Hofstade - AALST

Tel: 053 731 652 • Fax: 053 772 855

e-mail: info@envisan.com • website: www.envisan.com

Reinigingscentrum & tussentijdse opslagplaats

Thermische grondreiniging en on-sitesanering

Biologische grondreiniging